

## Vluchtelingen

Er zijn, zoals wij eerder vermeldden, tot begin juli '40 ca. zestienhonderd Nederlandse vluchtelingen in Engeland aangekomen: een deel rechtstreeks uit Nederland, een deel uit België, een deel uit Frankrijk. Wij schatten dat rechtstreeks uit Nederland hoogstens duizend vluchtelingen aangekomen zijn. De eersten arriveerden al op 13 mei. Men verwachtte er veel méér dan duizend – in elk geval werd door Nederlanders die in Londen woonden, beseft dat vluchtelingen hulp nodig hadden. Daartoe werd op die 13de mei onder voorzitterschap van de Nederlandse consul-generaal, mr. Th. H. de Meester, een comité opgericht, het *Netherlands Emergency Committee*. Enkele weken later werd gemeend dat men er verstandig aan deed, naast dat hulpcomité dat zich slechts met vluchtelingen bezig hield, een Nederlandse Rode Kruis-organisatie op te richten: de voorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, prinses Juliana, bevond zich immers in Engeland. Het Internationale Rode Kruis te Genève deed weten dat het bereid was, een door haar te vormen Rode Kruis-lichaam te erkennen; dat werd het *London Committee of the Netherlands Red Cross Society*, hetwelk voor het eerst bijeenkwam op 3 juni '40: daags nadat de prinses aan de oversteek naar Canada was begonnen. Van dat *London Committee* werd jhr. ir. O. C. A. van Lidth de Jeude, oud-minister van waterstaat in het derde kabinet Colijn ('35-'37), voorzitter; hij had zich tijdens de Duitse invasie in Indië bevonden en was vandaar naar Londen gevlogen.

Het *Netherlands Emergency Committee* heeft niet lang bestaan: het is in '41 opgeheven – zijn werkzaamheden werden toen door het Londense Rode Kruis overgenomen. Inmiddels had het *Emergency Committee* een nuttige functie vervuld: het had met gelden die in de vrij kleine Nederlandse gemeenschap van ca. zesduizend zielen ingezameld waren (bijna £ 22 000 in '40 en nog eens bijna £ 12 000 in '41) aan vele vluchtelingen alle mogelijke bijstand verleend in geld en in goederen (bijvoorbeeld kleding); ook wist het in '40 voor ca. honderdvijftig vluchtelingen werk te vinden in Engeland – anderen had het geholpen, uit Engeland naar elders door te reizen, vooral naar Nederlands-Indië, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten. Voor die verdere migraties (waarbij spoedig het Londense Rode Kruis ging bemiddelen in plaats van het *Emergency Committee*) hadden overigens lang niet alle vluchtelingen financiële hulp nodig gehad: verscheidenen konden hun passage zelf bekostigen (en mochten dan hun Nederlandse bankbiljetten tot het voor die passage benodigde bedrag inwisselen) of ontvingen de nodige gelden van persoonlijke of zakelijke relaties in de landen waarheen zij wensten te gaan. De z.g. Philips-